

Uilenwerkgroep Waasland

Kerkuilbroedsels 2014: veelbelovende start – flauw einde

Herinnert u zich nog de titel van vorig jaar...

*...Resultaten 2013: geen muizen – geen kerkuiljongen?*¹

Wat een verschil met 2013. Begin 2014 blijken er massa's muizen rond te lopen! Neem daarbij de zachte winter en het droge en warme voorjaar en je hebt meteen de goede mix voor een goed uilenjaar, toch? Dat dachten we.

Het broedseizoen 2014 vangt perfect aan, begin mei bereiken ons de eerste berichten over vroege broedsels en op 19 mei (12 dagen vroeger dan normaal) krijgen we groen licht van de Kerkuilwerkgroep Vlaanderen voor het opstarten van de controlerondes.

Nieuwe locatie in Nieuwkerken-Waas belooft veel

Onze eerste controle is meteen bingo. Het gaat om een nieuwe locatie en de jongen zijn al een drietal weken oud. Door de slechte weersomstandigheden in 2013 hebben een aantal kerkuilen (*Tyto alba*) het niet overleefd of hebben nieuwe oorden opgezocht. Op deze nieuwe locatie moet het goed vertoeven zijn want de vier jongen zijn goed doorvoed.

Eind mei – super!

Vrijdag 23 mei is een topdag. We controleren twee nestkasten (in het verleden succesvolle locaties) waarin we telkens vijf wel doorvoede jongen aantreffen. Zaterdag 24 mei wordt – voor

---

¹ Nieuwsbrief Afdeling Zuid-Waasland, 21ste jaargang, nr.1 – jan-feb-mrt 2014

onze regio – een record gebroken: een broedsel met 6 dikke jongen. De deelnemers aan onze fietstocht en kinderen met (groot)ouders die reageerden op de oproep van de nabijgelegen basisschool *De Ritsheuvel* zijn getuige hoe de jongen worden overgebracht naar een nieuwe nestkast een tiental meter lager in de kerktoren van Puivelde Belsele. De hoger gelegen nestkast in de klokkentoren moet wijken voor een gsm-mastuitbreiding (cf. artikel *Fietstocht 24 mei 2014 – Kerkuilen Puivelde nemen nieuwe woonst in*²).

Wachten tot juli voor de volgende broedsuccessen

In juni stoten we vooral op lege nestkasten. Succesvolle nestlocaties in het verleden, die verlaten werden in 2013, blijken nog steeds verlaten. Andere nieuwe nestkasten worden niet ingenomen.

Op 17 juli treffen we vier kerkuilen aan in een nestkast die ook in 2009 (2 jongen) , 2010 (4), 2011 (3) en 2012 (5) onderdak gaf aan een koppel. De locatiehouder telde op zeker moment negen eieren. Opvallend is dat dit legsel veel later werd opgestart dan onze vier eerst vastgestelde broedsels. Volgens de locatiehouder is het wijfje gestorven of weggetrokken. Het viel hem op hoe het mannetje herhaaldelijk hoge vluchten maakte, daarbij telkens luid schreeuwend alsof hij op zoek was naar een nieuwe partner. Toch wel een bijzonder verhaal.

Eind juli worden we gecontacteerd door een locatiehouder die een jong in de tuin heeft aangetroffen. Het gaat om een gekende (vrije) nestlocatie. De jonge uil wordt met zorg terug in de inrijpoort geholpen. De teller staat op zes broedsels.

Alweer geen tweede broedsels in onze regio

Met de vroege start van het broedseizoen maken we een reële kans om een tweede broedsel te noteren, dat wil zeggen dat een koppel op dezelfde locatie in het najaar een tweede kroost grootbrengt. Johan Lefebvre (Oost-Vlaams coördinator Kerkuilwerkgroep Vlaanderen) bezorgt ons een foto van een tweede broedsel in West-Vlaanderen met maar liefst acht

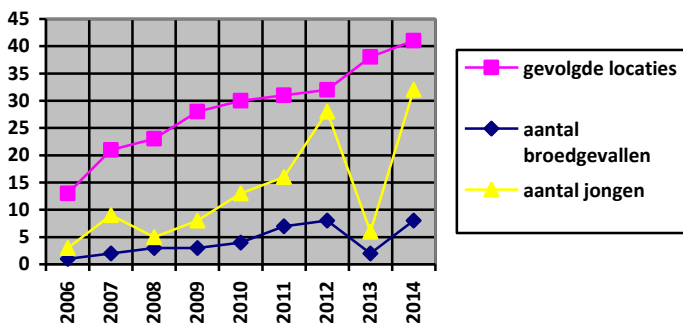
---

² Nieuwsbrief Afdeling Zuid-Waasland, 21ste jaargang, nr.4 – okt-nov-dec 2014

jongen. Onze tweede controleronde levert echter geen positief resultaat op.

9 jaar kerkuilregistratie regio Zuid-Waasland

In 2014 hebben we 41 locaties opgevolgd. Er is de nieuwe locatie in Nieuwkerken-Waas, maar daarnaast ontvingen we ook info over twee toplocaties in Daknam. De eerste daarvan levert sedert 2005 broedgegevens op (al 22 jongen in totaal waarvan vier in 2014). De tweede locatie, nog geen kilometer verderop, bood in 2014 onderdak aan 3 jongen. De gegevens van deze twee locaties werden in onze langlopende jaarcijfers verwerkt.

	gevolgde locaties	aantal broedgevallen - tussen () bereikbare locaties	% bezette locaties	aantal jongen - tussen () aantal geringde	gemiddeld aantal geringde jongen per nest
2006	13	1	7,6%	3	3
2007	21	2	9,5%	9	4,5
2008	23	(2) 3	13%	(4) 5	2
2009	28	3	10,7%	8	2,7
2010	30	4	13,3%	13	3,3
2011	31	(5) 7	22,5%	(14) 16	3,2
2012	32	(6) 8	25%	(28) 30	4,5
2013	38	2	5,3 %	(3) 6	3
2014	41	(7) 8	19,5%	(31) 32	4

	succesvolle broedgevallen	aantal in nestkasten	mislukte broedsels	adulte vogels aanwezig
2006	1	1		3
2007	2	2		2
2008	3	2		1
2009	3	3		4
2010	4	4	1	3
2011	7	5		2
2012	8	6	2	2
2013	2	2		4
2014	8	7		2

Besluit:

2014 startte veelbelovend met enkele grote broedsels (met een record voor onze regio - zes jongen in één nest) en ook een nieuwe locatie. Niet alle trouwe locaties werden opnieuw bezet. Later werd duidelijk dat de populatie toch nog niet volledig is bekomen van de strenge winter 2012-2013 waarbij zo goed als zeker een aantal slachtoffers viel. Ook het mindere weer (veel regenperiodes) in het najaar speelde een negatieve rol. Hoopvol is de observatie van adulte vogels op twee bijkomende locaties en de vondst van braakballen op nog een andere locatie.

2014 – goed jaar voor steenuilen en torenvalken

Het grote muizenaanbod werd ook gesmaakt door andere vogelsoorten. In 2014 werden naast de kerkuilen ook nog 24 torenvalken (*Falco tinnunculus*), 47 steenuilen (*Athene noctua*) en 7 bosuilen (*Strix aluco*) door onze vrijwilligers gecontroleerd en door de vogelringers geringd. Een aantal van de opgevolgde nestlocaties van steenuilen ligt buiten het vertrouwde werkingsgebied, meer bepaald in Beveren-Waas, Melsele en Vrasene. Uilenwerkgroep Waasland groeit en doet haar naam eer aan! (lees verder).

Uilenwerkgroep Waasland op WAKONA

Informatie over Uilenwerkgroep Waasland kan u ook nalezen op WAKONA (Wase Koepel voor natuurstudie,

www.wakona.be). Op de pagina van Uilenwerkgroep Waasland kan u naast de visie, de historiek, doelstellingen en een woordje uitleg over de werking en de activiteiten ook de contactpersonen terugvinden en de gemeenten waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

Uilenwerkgroep Waasland breidt uit

Met enkele vrijwilligers begonnen we in 2006, na het volgen van een uilencursus in Herzele, met het ophangen van speciale nestkasten voor kerkuilen en steenuilen in voornamelijk Belsele en andere deelgemeenten van Sint-Niklaas, en met het registreren van de broedresultaten. Nadien volgden Waasmunster, Lokeren, Elversele en Tielrode. In het kader van de rapportering aan Kerkuilwerkgroep Vlaanderen werken we sedert 2011 samen met de collega's die de kerkuilbroedsels opvolgen in de gemeenten die deel uitmaken van het werkingsgebied van Natuurpunt Waasland-Noord. Vanaf 2014 volgden ook de gemeenten van Natuurpunt WAL ten gevolge van de samenwerking met de gemeente Temse waarvan de gemeenten onder het werkingsgebied van twee natuurpuntafdelingen vallen.

Samenwerking met de gemeenten loont

Gemeente Temse start met eigen uilenwerkgroep

Uilenwerkgroep Waasland stelde haar werking voor op 20 maart 2013 aan de MiNa-raad in Temse die de gemeente Temse adviseerde om actief mee te werken aan een uilenproject. Op 15 november 2013 mochten we twee kerkuilnestkasten in ontvangst nemen die met financiële ondersteuning van de gemeente door groep Intro werden gebouwd. Op een van de nieuwe locaties werden ondertussen braakballen gevonden. Mogen we in 2015 een nieuw broedsucces in Tielrode verwelkomen?

In 2014 kwam de uilenwerkgroep van de gemeente opnieuw twee maal samen wat resulteerde in vier extra

kerkuilnestkasten en tien steenuilnestkasten die opnieuw met financiële ondersteuning van de gemeente Temse door groep Intro worden vervaardigd. Uilenwerkgroep Waasland zorgt in *Info Temse*, het gemeentelijk informatieblad, voor een oproep onder de bevolking om potentieel interessante locaties voor steenuilnestkasten te melden. In de marge van de samenwerking drukten we onze (goed gedocumenteerde) bezorgdheid uit over de organisatie van een jaarlijkse roofvogelshow op het grondgebied van de gemeente. Op 7 oktober 2014 kregen we van de landbouwambtenaar van de gemeente de volgende mededeling: *“Binnen het organisatiecomité boerenmarkt werd beslist de roofvogelshow niet meer te organiseren”*, een beslissing waarvoor we gelukwensen ontvingen van Kerkuilwerkgroep Vlaanderen en Vogelbescherming Vlaanderen. Toch wel een mooie overwinning voor onze jonge werkgroep.

Ook gemeente Waasmunster steunt kerkuil en steenuil

Op 18 juni 2014 mochten we de Uilenwerkgroep Waasland voorstellen aan een 14-koppige Milieuraad in Waasmunster. Ook op dit overleg werkte ons enthousiasme aanstekelijk. De gemeente besliste 1) om een oproep in de Vierschaarkroniek te publiceren voor het vinden van geschikte nestlocaties, 2) de landbouwraad en wildbeheerseenheden mee in te schakelen om geschikte locaties te vinden, 3) de technische dienst van de gemeente toelating te geven om in de winterperiode nestkasten te maken (de kosten hieraan verbonden worden gedragen door de gemeente) en 4) de eventuele organisatie van een uilenwandeling te ondersteunen.

Wat brengt de toekomst?

Ook de volgende jaren wensen we bedreigde nestlocaties bij voorbeeld door het afbreken van geschikte schuren of het rooien van knotwilgen te vrijwaren. Neem gerust contact met ons. Voor info: www.wakona.be/index.php/werkgroepen/157-uilenwerkgroep-waasland

Marc Aerts, Eddy De Taey en Wim De Backer, Uilenwerkgroep Waasland